

Sygn. akt I CSK 140/16

POSTANOWIENIE

Dnia 23 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jan Górowski

w sprawie z powództwa M. F.
przeciwko P. S.
o opublikowanie sprostowania,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 23 listopada 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 7 sierpnia 2015 r., sygn. akt VI ACa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania jeżeli: w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

Instytucja przedsądu, jak wynika z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, jest zgodna z normami konstytucyjnymi, a także z zaleceniami Rady Europy zezwalającymi na wprowadzenie środków eliminujących dostęp do sądu najwyższego szczebla. Skarga kasacyjna służy od prawomocnego orzeczenia, ma ograniczony zasięg, a jej podstawowym celem jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i twórczy wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa.

Choć skarżący odwołał się do występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, wskazał na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów to nie występują te przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.).

Istotnym zagadnieniem prawnym w omawianym znaczeniu jest taki problem z zakresu wykładni lub stosowania prawa, który ma znaczenie precedensowe dla rozstrzygania podobnych spraw lub rozwoju jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2005 r., I CZ 183/04, niepubl.). Powołanie się na istnienie takiego zagadnienia wymaga jego sformułowania oraz przedstawienia argumentacji jurydycznej uzasadniającej tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych na gruncie przytoczonych przepisów prawa, na tle których ono powstało. Poza tym skarżący powinien wykazać, że zagadnienie to jest istotne dla rozpoznania lub rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; z dnia 13 lipca 2007 r. III CSK 180/07; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK

326/07, niepublikowane oraz z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OCNP 2006, nr 15 - 16, poz. 243).

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania na czym polegają wątpliwości związane z jego rozumieniem oraz przedstawienia argumentacji świadczącej, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, nie należą do zwykłych wątpliwości, które wiążą się z procesem stosowania prawa. W przypadku, gdy w ramach stosowania tych przepisów powstały już w orzecznictwie sądów określone rozbieżności, skarżący powinien je przedstawić, jak też uzasadnić, że dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z dnia 11 stycznia 2008r., I UK 283/07; z dnia 13 czerwca 2008r., III CSK 104/08; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08 i z dnia 8 lipca 2009 r., I CSK 11/09, wszystkie niepubl.).

Powód w skardze kasacyjnej nie sformułował zagadnienia prawnego w sposób wyżej zasygnalizowany, gdyż postawione trzy pytania, nie zawierają w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wystarczającej argumentacji, która mogłaby prowadzić do udzielenia odmiennej na nie odpowiedzi.

Zasadniczą funkcją sprostowania prasowego jest umożliwienie zainteresowanemu przedstawienie jego wersji zdarzeń i tym samym realizacja zasady "*audiatur et altera pars*". Zakaz dokonywania w tekście nadesłanego sprostowania lub odpowiedzi bez zgody zainteresowanego wnioskodawcy jakichkolwiek skrótów i innych zmian nie ma charakteru bezwzględny. Dotyczy on jedynie takich zmian, które osłabiałyby znaczenie wypowiedzi lub zniekształcały intencję autora. Przedmiotem sprostowania są informacje (fakty) nieprawdziwe zdaniem wnoszącego o sprostowanie. W świetle tej koncepcji redaktor naczelny nie ma prawa odmówić sprostowania danej informacji na tej tylko podstawie, że wedle jego oceny fakty zawarte w informacji prasowej są prawdziwe.

W uchwale z dnia 17 września 2008 r., III CZP 79/08 (OSNC 2009, nr 5, poz. 69) Sąd Najwyższy wyjaśnił, że sąd jest uprawniony do ingerencji w treść sprostowania lub odpowiedzi w takim zakresie, w jakim jest to dopuszczalne w odniesieniu do żądań powoda. Stwierdził, iż nie powinna budzić wątpliwości dopuszczalność ingerencji, którą można by określić jako techniczną, co oznacza, że sąd może np. poprawić błędy stylistyczne lub gramatyczne.

Zmiana więc polegająca na zastąpieniu w treści wypowiedzi osoby trzeciej na osobę pierwszą nie zmierza do uzupełnienia treści sprostowania, i nie jest wyjściem ponad żądanie (art. 321 § 1 k.p.c.); miała na celu rozwianie wątpliwości czytelników, kto jest podmiotem wypowiedzi prostującej.

Skoro powód może domagać się opublikowania w treści sprostowania, że nieprawdziwe są dane fakty, to tym bardziej uznać należy, że może domagać się opublikowania sprostowania zawierającego jego twierdzenie, że nieprawdziwe są sugestie dotyczące zakwestionowanych faktów.

Skarżący przeoczył, że tzw. teoria subiektywistyczna dominuje w orzecznictwie. Z powołanych w skardze kasacyjnej orzeczeń Sądu Najwyższego nie wynika, aby Sąd Najwyższy od niej odstąpił. Brak w sprawie szczególnych okoliczności, które uzasadniałyby zarzut nadużycia prawa przez powoda (art. 5 k.c.).

Zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. jest niedopuszczalny w postępowaniu kasacyjnym. Zarzuty obrazy art. 227, art. 258 i 278 k.p.c. są nietrafne, skoro nie zostały odniesione do żadnego z unormowań dotyczących apelacji. Skarżący przeoczył, że skarga kasacyjna przysługuje od orzeczenia Sądu drugiej instancji.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).